

Meeleolukaid hetki Eesti Raja sünnipäevapeol jagus. Pildil ansambel Kukerpillid, keda on toetamas Luksemburgi naisansambel Meloodilised Tordid, koorilauljad ja rahvatantsijad Saksamaalt. Foto: Madis Rumming

Eesti Rada pidas 70. juubelit

26. septembril tähistas Eesti Ühiskond Saksamaa Liitvabariigis (EÜSL) oma väljaande Eesti Rada 70. sünnipäeva. Pidutoimus sügiselises Kõlnis ja meelitas kokku üle kaheksa tuhat austaja üle Saksamaa ja kaugemaltki.

"Radu ja teid on palju. Nad kulgevad põhja ja lõunasse, läände ja itta. On radu kergesti käidavaid, on ka raskeid ja vaevalisi. Nad kulgevad otse, sirgjoones, kuid on ka täis kõverikke. Samuti on palju sihtkohti, kuhu rajad viivad. Meie eestlased siin, võõral pinnal, käime siiski oma rada, oma Eesti rada!"

Need au ja uhkuse väarikaks kandmiseks korraldas EÜSL väga mitmekülgse ja eestimeelsusest- ja keelsusest kantud peo, mis külalistele väga kiiresti läks. (Tagasisidet koos põhjalikuma pildigaleriiga saate lugeda Eesti Raja järgmisest, 853. väljaandest – toim.)

Selle au ja uhkuse väarikaks kandmiseks korraldas EÜSL väga mitmekülgse ja eestimeelsusest- ja keelsusest kantud peo, mis külalistele väga kiiresti läks. (Tagasisidet koos põhjalikuma pildigaleriiga saate lugeda Eesti Raja järgmisest, 853. väljaandest – toim.)

Peo alustuseks lauldi Aita Sibula klaverimängu saatel Eesti Vabariigi hümn ja seejärel võttis sõna EÜSLi esimees Maie Kisis-Vainumäe, kelle initsiatiivil EÜSLi sügispidu Eesti Raja sünnipäeva auks korraldati. Ta avaldas heameelt, et eestlased on üle Saksamaa ja ka naabrusest kohale sõitnud ja avaldavad nõnda Eesti Rajale ja selle püsimisele paberajalehtede keerulisel ajal toetust.

Oma toetuse ja sünnipäevaõnnitlused Eesti Rajale olid teele pannud ka mitmed EÜSLi häälekandja "väiksemad vennad", nagu end ise tituleeriti, – veebileht Estonian World Review, Inglismaa eestlaste leht Eesti Hää.

Järgmisena said sõna piiskop Tiit Salumäe ja E.E.L.K. Saksamaa praostkonna õpetaja Michael Schumers. Piiskop Salumäe rääkis, et eestlased on aegade jooksul pidanud omavahelist suhtlemist ja ühendust väga tähtsaks ning ta avaldas lootust, et Eesti Rada suudab edaspidi olla selleks sillaks, mis eestlasi üle suure Saksamaa ühendada ja kokku viia aitab.

Ilus seos, mis piiskop oma sõnavõttus meelde tuletas, oli tähelepanu juhtimine Eestile kui Maarjamaale. (Tänavu möödub 800 aastat Eestimaa pühendamist Neitsi Maarjale, mida esimest korda kinnitas paavst Innocentius III 800 aastat tagasi Roomas ja mis on olnud üks varasemaid pühendamisi katoliku kiriku ajaloos.)

Piiskop kõneles: "Sellest, et eestlased õppisid enne Neitsi Maarjat tundma kui Kristust, kõnelevad meie lipuvärvid: ühendus taeva, maa ja igaviku vahel." Need sõnad panid sobisid väga hästi sellele läbinisti Eesti üritusele ning panid nii mõnegi silmapaari heldimusega meie sinimustvalget kiikama, saama kindlust ja tuge neist värvidest.

Enne peo kultuuriprogrammi sai sõna Eesti Raja toimetaja Karin Aanja, kellel ka omamoodi väike juubel seekord pidada: ta toimetab ajalehte 10. aastat ja just nüüd sai selja taha 55. numbrist koostamine.

Oma sõnavõttus ei keskendunud ta mitte statistikale ega lehe ajaloole, millega huvilised saavad tutvuda Eesti Raja eelmise toimetaja Urmas Paidre artiklist "60 aastat Eesti Raja esimese numbril ilmumisest", mis on kättesaadav näiteks EÜSLi kodulehel, vaid pigem lehe ja väliseestluse kaardistamisele praeguses maailmas.

Karin Aanja leidis, et eesmärgid, miks lehte 70 aastat tagasi tegema hakati ja miks seda praegu tehakse,

pole kuigivõrd muutunud. Viidates professor Perandi sõnadele, mis trükitud esimese Eesti Raja esilehel, tuleb ka praegustel väliseestlastel valida oma rada. "Tänapäeval ei loe mitte riik, kus elada, vaid loeb, kuidas elada. Kas sulanduda massi või täita ükskõik kus kohas maailmas eestluse lassi... Ja siin seda lassi ehk lähkrit täidetakse," rõõmustas Aanja Saksamaa aktiivsete eestlaste üle, kes hea meelega ka lehele oma tegemistest teada annavad. "Heaks eestlaseks saab alles Eestist väljaspool elades," meenutas ta ühe lehe kaaskirjutaja mõtet, mis igat uut numbrit tehes toimetajale mõtteis veereb.

Karin Aanja avaldas lootust, et ajaleht saab pidada ka 75. ja ka 100. sünnipäeva, nagu Eesti riiki seda peagi teeb, ning rõhutas ajalehe väärtust Saksamaa eestlaste ühingu kroonikana.

Toimetaja sõnavõttule järgnes meeleolukas kultuuriprogramm, mille alustaladeks olid Saksamaa eesti koolide tublide laste etteasted.

Frankfurdi Eesti Kooli teatritrupp esitas etüüdi Andrus Kiviräha jutustest "Vedur tuleb appi" ja "Presidendi kinnas" ainetel. Vahva huumori edasikandmisega said lapsed kenasti hakkama ja oli näha, et juhendaja Eha Sallalt on õpitud muudki kui seda, kuidas õigesti istuda ja astuda.

Kõlni ja Müncheni Eesti koolide pisikesed lauljad esitasid mitu eestikeelset viisi, millest Kristiina Ehini sõnadele kirjutatud populaarne "Kauges külas" õhtu jooksul ühislaulmise käigus veel mitu korda üles võeti.

Alles oma teist etteastet pidav Luksemburgist kohale sõitnud eesti naiste punkt Meloodilised Tordid Anneli Akna juhendamisel üllatasid oma professionaalsusega ning panid nii mõnegi mõtlema, kust küll taoline harilikule eestlasele küllaltki

vähe omane energia ja sära võetakse. Pea samas koosseisus esines ka naisrahvatantsurühm Laiali, juhendajaks Mari-Liis Kivioja. Luksemburgi naistele ei jäänud alla ka Kaupo Kittingu juhendamisel tuule tiibadesse saanud Hamburgi Pääsukesed, kelle eestvedamisel ka publik jalad kõhu alt välja sai.

Peoõhtu juhtis, modereeris ja tõstis külaliste tuju laulev näitleja Meelis Sarv Pärnust. Öhtujuht kuulutas välja ka loterii, mille õnnestumisse andis suure panuse EASi Hamburgi esindus – võitude laualt võis leida kodumaist käsitööd kadakapuidust võtmehoidjatest-ehetest kuni kootud karupüksteni välja. Loterii peaaühinna, rahapuu koos viljade ehk 200 euroga, võitsid Müncheni Eesti Kooli lapsed, kes kindlasti selle summa abil mõne toredate ürituste omakeskis saavad läbi viia. Sügispidu toetasid rahalist annetustega ka mitmed staažikad EÜSLi liikmed. Uurida sai ka välja panekut Eesti Raja vanematest aastakäikudest.

Parema söögiisu tekitamiseks ning pärast mitmekülgset einet Rootsi lauas sai õtundideni tantsu keerutada Saksamaa rahva rõõmustamiseks juba mitmeid kordi kohale toodud ansambli Kukerpillid rõõmsa ja igihalja muusika saatel, mille vahele peo üks auküalistest, vanim peokülaline 94aastane Linda Pärtel laulis oma kauni häälega eestlaste seas Tarmo Pihlapi poolt kuulsaks lauldud laulu "Valgeid roose". Üllatusväri- naid jagus õhtu jooksul veel mitmeid ja mitmeid, millest üritusest osavõtjate abiga soovime ka järgmises lehenumbris kirjutada.

Igal juhul sai selle toredate Saksamaa eestlasi ühendava sügispeoga – nii meeleolukalt ja südamliselt – ajalooline tähis Eesti Raja jaoks ajaloo kroonikatesse püsti pandud. ER

1 Eesti Raja sünnipäev Kõlnis

2 Toimetaja veerg Metsa vaim, keele vägi Eesti otsib uut kuvandit

3 Eston Kohver sai vabaks

Eesti on väike riik, kuid kõlab Ukraina abistajana väga tihti

Lühidalt

4 Berliinis elavad eestlased kogusid sõjapagulastele annetusi

Berliinis loodi rahvatantsurühm

Eesti-teemalised kostüümid pakuvad silma- ja meeleilu

5 Müncheni Eesti Kooli Läänemaad avastamas

Frankfurdi eestlased muutsid ühingu nime

Infot Eesti koolide kohta

6 NO99 "Tund, mil me üksteisest midagi ei teadnud" Thalia teatris

Eesti sõbrad võidukal rahvajooksul ümber Alstri

Mälestustahvel major Friedrich Kurele

7 EXPO külastajaid vaimustab kiiking

Eesti esitab Oscarile filmi "1944"

Eesti ajakirjandus ei kajasta piisavalt väliseestlaste tegemisi

8 Pilk ette

Kuulutused ja teated

Viimane veerg

Frankfurdi eesti lapsed esitamas etüüdi A. Kiviräha "Presidendi kindast".

Rahvatantsu õppimine Hamburgi eestlaste juhendamisel. Fotod: Karin Aanja

Toimetaja veerg

Septembri lõpus toimus Saksamaal Kölni linnas EÜSLi häälekandja Eesti Raja 70. sünnipäeva pidulik tähistamine. Sündmus tõi eestlasi ja Eesti sõpru kokku üle Saksamaa ja kaugemaltki. Käesolev lehenumber on järjekorras 852. ning rõõmustamiseks on paberlehtede jaoks raskete aegade kiuste küll. Oleme kaaskirjutajate – aktiivsete eestlaste – ja meile truusi jäänud vanade ning uute tellijate toel suutnud vee peal püsida.

Minul on väga hea meel, et Saksamaal elavad eestlased on ka kaasajal ühte hoidev ja üksteisega koostööd tegev seltskond, sest ühiste eesmärkide nimel tegutsemises peitub ju jõud. Vahepeel on ju Saksamaal hoopis teised kui Eestis, kuid kodu-Eestis on tihti nii, et naaber ei tunne naabrit, ja kui häda käes, ei taha tihti ka sõber sõpra tunda... Kuigi elu on kiire nii Eestis kui ka väljaspool, ollakse väliseestlaste seas palju rohkem valmis üksteist ära kuulama ja ka oma abikäsi ulatama. Sest mida veel saab üks selline korda läinud pidu, nagu 26. septembril Kölnis toimus, näidata.

Eriti hea meel on mul selle üle, et Saksamaale perekondlikel põhjustel või töö tõttu kas lühemaks või pikemaks ajaks elama läinud eestlased seisavad hea ka selle eest, et nende lapsed oma juuri, eesti keelt ja kombeid ei unustaks. Rõõmustan eri piirkondadesse üha lisanduvate eesti koolide pärast ja imetlen vanemate ja õpetajate visadust eesti kultuuri säilimise nimel rasket, aeganõudvat ja materiaalses mõttes kasutatud tööd tehes. Peol kõlanud puhas eesti keel laste ja noorte suust annab lootust, et need tublid õpetajad ja emad-isad kasvatavad ajaloolisele, ent siiani elujõulisele eestlaste ühingule Saksamaal lisa ja me võime uhkelt üheskoos ka järgmisi EÜSLi ja Eesti Raja tähtpäevi pidada. Oluline tähis on nüüd selja taga. Ajalehetegijate meeskond loodab, et Eesti Rajal on veel pikk tulevik. Püüame endast anda parima, et lehelugejaid edaspidigi rõõmustada. Olge ikka meiega, kallid sõbrad!

Karin Aanja

Metsa vaim, keele vägi

Tänavune Kotkajärve Metsäülikool Kanadas, Muskoka maakonnas, kolmetunnise autosõidu kaugusel Torontost põhja poole, kulges Valdur Mikita loomingust inspireeritud pealkirja all. Osalesin viiendat korda lektorina ning kinnitan, et Kotkajärvel oli taas küllaga nii metsa kui ka keelt, nii vaimu kui ka väge.

Seekord püstitasime mitmeid rekordeid: kunagi varem pole korraga olnud nii palju lektoreid Eestist (semiootik ja isemõtleja Valdur Mikita, näitleja ja teatrikooli õppejõud Anu Lamp, Tartu Ülikooli ajakirjanduse osakonna juhataja, õppejõud Maarja Päril-Lõhmus, kirjandusloolane Janika Kronberg) ja mujalt ilmast (Vaba Eesti Sõna toimetaja Kärt Ulman, psühhiaatriadoktor Jaak Rakfeldt ja kirjandusteadlane Sirje Kiin USAst, vanemteadur Iivi Zajedova Tšehhist, Stockholmi Eesti Kooli direktor Jaan Seim Rootsist) ja Kanadast (loogistikakonsultant, Eesti Kaitseväge kapral Veiko Parming, Queensi ülikooli üliõpilane Heli Vanaselja, ESTO 2018 peakorraldaja Peeter Nieländer, helilooja Armas Maiste). Enam kui saja osaleja hulgas oli tänavu märksa rohkem noori ja lapsi, nii et Kotkajärve Metsäülikooli ligi poole sajandi pikkuse järjepidevuse katkemist pole põhjust karta. Kunagi varem pole Kotkajärvest püütud ka nii palju värsket kala, kui seekord Sören Ruutsool ja Erik Martin Ojamaal õnnestus püüda ja kõigile sajale maitsmiseks lõkkel ära küpsetada.

Puudub ühine informatsioon

Kanada metsas intensiivsetel loengutel, keeletundides ja huviringides kõneldu võttis kõige paremini kokku reedene laudkonnastel, mille juhatajate sisse Valdur Mikita ja Maarja-Päril Lõhmus Eestist, Viive Tork-Hiis Kanadast ja Jaan Seim Rootsist. Mõlemal pool maailmamere kaldal tajutakse teravalt seda, et ehkki okupatsioonist on möödas juba veerand sajandit, ei saa kaks Eestit – kodu-Eesti ja välis-Eesti või Suur-Eesti ja Väike-Eesti või Tuum-Eesti ja Suur-Eesti – ikka veel omavahel päris hästi kokku, et kõigil laias maailmas elavatel eestlastel puudub päriselt oma ühine informatsioon, kuid ometi on vajadus selle järele ilmselt olemas ja kasvamas. Tihti kurdeti, et kodumaises ajakirjanduses ei märgata või ei taheta märgata väljaspool Eestit elavaid eestlaste kogukondades toimuvaid olulisi sündmusi, artikleid, ideid, arvates, et see osa eestlaskonnast on marginaalne ja/või ajutine. Kas tõesti saame väikerahvana lubada endale luksust heita sada kuni kakssada tuhat eestlast üle parda? Vahel väidetud Tallinnas koguni, et väliseestlust sureb nuginii varsti välja, polevat mingit mõtet neile aega ega raha raisata. Ometi on faktiliselt nõnda, et Suur-Eesti kasvab ja Väike-Eesti kahaneb.

Tartu Ülikooli ajakirjanduse ja kommunikatsiooni õppejõud Maarja Päril-Lõhmus seletas ignoreeriva või tõrjuva hoiaku teket põhjusega, et välis-Eesti kui nähtus, selle funktsioon

Kirjandusteadlane ja ajakirjanik Sirje Kiin on nõus seisukohaga, et väljaspool Eestit elav eestlaskond vajab ühtmoodi nii kodu-Eesti tuge, ühist informiooni kui ka kohapeal sündivat ajakirjandust.

Foto: Vallo Kruuser/Eesti Ekspress

ehk ülesanne on Eestis elavate eestlaste jaoks defineerimata: tänapäevase väliseestluse tähendus on avamata, selle nähtusega pole tegeldud sugugi mitte samasuguse intensiivsusega, nagu on püütud defineerida Eestis elavate muulaste tähendust, kuid ka see töö tuleb meil siiski ära teha ja parem kähku kui liiga hilja. Väliseestluse idee peab olema defineeritud ja arutatud (just pagulaste endi poolt), muidu pole väliseesti sündmustel (ESTO, LEP, KLENK vms) kodueestlaste jaoks sisulist tähendust.

Valdur Mikita arvas, et Eestis oleks vaja rohkem tutvustada, kes on üldse väliseestlane nii poliitilises kui ka kultuurilises mõttes, ja et Eestis võiks korraldada ühe väliseestlaste suurüritusest, näiteks ESTO päevad. Mikita usub Eesti müütiloome jõusse ning sellesse, et just Eesti mütolooogia toob inimesi laiaist koju tagasi.

Stockholmi eesti kooli juhataja Jaan Seim uskus, et ESTO kuulub siiski väliseestlaste identiteediloome juurde, et väliseestlastel on oma huvid ka, mis võivad mõnevõrra erineda kodueestlaste huvidest. Ta kinnitas, et Stockholmi Eesti Kooli tuleb pidevalt Eestist juurde palju lapsi, see elustab ja tugevdab Rootsi eestlaste tegevust. Seepärast ei pea tema tänapäevast väljarännet niivõrd dramaatiliseks küsimuseks, sest tagasiränne Eestisse on ju samuti olemas ja kasvamas, need on avatud maailmas loomulikud protsessid.

Eesti meele hoidmise vajalikkus

Disainerist ettevõtja Viive Tork-Hiis, kes elab Torontos, rõhutas kõigi eestlaste tegevuste juures vabatahtlikkust (Teeme ära! kampaania on juba nüüd üks silmapaistvaid Eesti märke maailmas!) ning väliseestlaste üht olulisimat missiooni – tutvustada Eestit oma asukohamaades. See tähendab, et Eesti (suur)üritustel välismaal peaks alati andma võimaluse osaleda ka neil, kes eesti keelt ei oska: me peame end rohkem maailmale avama! Viive pidas oluliseks päritolu, ajaloo ja looduse õpetamist välismaal elavatele eesti lastele ja noortele.

Suur-Eestis on olemas pidev tahe midagi Tuum-Eesti heaks ära teha,

aga see tahtmine ei leia õiget raketidust. Arvati, et peaksime kutsuma rohkem kodueestlasi välismaale külla, et nad õpiksid paremini tundma väliseesti kogukondade vaimsust, probleeme ja traditsioone ega imestaks, nagu juhtus ühe noore eestlannaga, et kas tõesti ka Kanadas elab eestlasi? Minu 18aastasele pojapojale Martinile, kes oli esmakordselt Kanadas Metsäülikoolis, oli samuti täiesti avastuslik, et siin on niivõrd tugev eestlaskond, et ka Torontos käib nii intensiivne eesti keele- ja kultuurielu.

Ingrid Sepp-Jaenes, Toronto eestlanna, tegi ettepaneku siduda üks järgmistest ESTOdest mitte laulupeoga, vaid Viljandi pärimusmuusikafestivaliga, tema idee meeldis paljudele. Kotkajärve aruteludest jäi sõelale ühine sõnum: vajame tugevamat silda kodu- ja välis-Eesti vahel, meile ei piisa ainult Vaiko Epliku koostatud toredast väliseesti muusikakimbust või siis Tallinna kammerkoori vapustavast USA-ringreisist. See sild peaks olema märksa mitmekülgsem, igapäevasem, professionaalsem ja tugevalt mõlemale kaldale kinnitatud otstega: näiteks ERRis, Delfis ja Postimehe võrguvärvavas võiks olla endastmõistetav link SUUR-EESTI ehk välis-Eesti siinsete igapäevaste uudiste ja arvamustega; netivõrgus peaks hakkama toimima meie ühine informatsioon ESTICA, kust saaksime näha ja lugeda ühises ilmas toimuvat-ilmnevat. Maailma-eestlaste ühisilm on tublisti avaram ja rikkam kui ainult Tallinn või ainult Toronto või ainult Stockholm. Rääkimata Kotkajärvest. Ja see on ometi üks eestlaste jaoks maagiline paik, nagu kinnitas võimas topeltvikerkaar vahetult enne Valdur Mikita loengu algust.

Kolleeg-kolumnistile Jüri Estamile aga kinnitan, et ESTICA pole mitte müstilise Suure Venna vandenõu panna meie kõigile jälle üks foolumimüts pähe (vt Jüri Estam "Eestis sündinud kommunikatsiooniplaanist "kujundada" väliseestlasi, pagulaste järglased kaasa arvatud" Vaba Eesti Sõna, 20. august 2015). ESTICA peab toetama tingimusteta eestlaste ühist sõltumatut ajakirjandust.

Sirje Kiin

Eesti otsib uut kuvandit

Eesti hakkab tegema uut kuvandiuuendust, mis peaks andma edasi selle, mis teeb Eesti eriliseks. Esialgu otsitakse, mis see olla võiks.

"Welcome to Estonia" märk teenis palju kriitikat, nüüd püüab tuhatkond inimest leida sobivamat märki, mis sobiks Eestit ja eestlasi paremini tutvustama.

Uus kuvand loodetakse valmis nuputada Eesti 100. sünnipäevaks, seekord kaasatakse kuvandi loomisse ka rahvas. Oluline on ka ettevõtjate huvi ühise kuvandi vastu, mis aitaks neil end välisriigis paremini müüa. "Welcome to Estonia" loosung töötati välja ligi 15 aastat tagasi ja see läks maksma 13 miljonit krooni.

ER

Vabandus

Seoses Eesti Raja 70. sünnipäeva üritustega Kölnis 26. septembril jõudis septembrikuu ajaleht tellijateni väikesel viivitusega, kuna tahtsime pidu lehes värskest kajastada. Loodame lugejate mõistvale suhtumisele. ERI toimetus

Alates sellest aastast võimalus tellida ka lehe PDF-versiooni!
2015. aastast on võimalus ajalehte Eesti Rada tellida ka PDFina arvutis või muus nutiseadmes lugemiseks. PDF-versioonil on värvilised fotod ja selle aastatellimus on soodsam kui paberväljaandel. Vormista tellimus kas endale või sõbrale (20 eurot/aasta) juba nüüd, saates vastava sooviga kiri aadressile EestiRada@yahoo.de.

EESTI RADA

Eesti Rada

Eesti Ühiskond Saksa Liitvabariigis häälekandja
Vanim väliseesti väljaanne
Asutatud 1945. aastal

Peatoimetaja/Chefredakteur: Karin Aanja
Tellimine/Abonnement: Aastatellimus 25 EUR
Euroopas 28 EUR
Vastutav toimetaja Saksamaal/ Verantwortlicher Redakteur Deutschland: Maie Kisis-Vainumäe
Väljaspool Euroopat 15 EUR
Tudengitele

Kaastöötaja/Mitarbeiter: Meeli Bagger
Eesti Raja konto: Estnische Volksgemeinschaft in der BRD
Konto nr:
IBAN:
DE64200700240440011504
BIC/SWIFT: DEUTDEDBHAM

Toimetus Saksamaal/ Redaktion Deutschland: EESTI RADA
Maie Kisis-Vainumäe
In der Gracht 10
D-51105 Köln
tel: 0221/83 47 03
faks: 0221/830 31 03
e-mail: EestiRada@yahoo.de

Toimetus Eestis/ Redaktion Estland: Karin Aanja
Lille 6, 75201 Aruküla
Raasiku vald, Harjumaa
tel: (+372) 53 929 684
Küljendus: Karin Aanja
Trükikoda: Bookmill, Tartu
Kuulutused, reklaam/ Anzeigen, Reklame: 1,00 EUR/cm²
alates 50 cm² – 0,80 EUR/cm²
alates 100 cm² – 0,70 EUR/cm²
alates 200 cm² – 0,60 EUR/cm²
üle 300 cm² – 0,50 EUR/cm²
Leinakuulutused: Kahe veeru laiselt: 1 cm kahel veerul – 5 EUR
Toimetus jätab endale õiguse toimetada ja lühendada kaastöid ning kirju nende selguse huvides. Avaldatud artiklite sisu eest vastutavad allkirjutanud.

Lühidalt

● Politsei- ja piirivalveamet on tänavu keelanud Eestisse siseneda 715 inimesel, mullu samal ajal oli see number paarisaja võrra väiksem. Eelmise aasta samaks ajaks oli piiril kokku väljastatud 526 sisenemiskeeldu. Kõige rohkem sisenemiskeelde väljastatakse Venemaa kodanikele (324 sisenemiskeeldu 2015.aastal ning 364 sisenemiskeeldu 2014. aastal).

● Valitsus eraldas reservist sotsiaalministeeriumile 303 278 eurot varjupaigataotlejate ja rahvusvahelise kaitse saajatega seotud kuludeks.

● 14. septembril toimus riigikogu ees kolme põllumeeste organisatsiooni korraldatud traktoritega meeleavaldus, kus nõuti kohest kriisiabi ja üleminekutoetusi. Talupidajate Keskkliidu ja Põllumajandus-Kaubanduskoja hinnangul on nii piima- kui ka sealihasektoris turuhinnad olnud pikka aega madalamad tootmiskuludest. Põllumajandustootjad on raskustesse sattunud meie kõigi julgeoleku seisukohalt oluliste poliitiliste otsuste tulemusel. Liidu seisukoht on, et Venemaa impordikeelu kulud ei jääks vaid põllumeeste kanda. Impordipiirangute drastilist majanduslikku mõju võimendab ka Eestisse jõudnud sigade Aafrika katk ja sellega seotud piirangud.

● Ettevõtlusminister Urve Palo teatas pärast sotside koalitsioonis jätkamise otsust, et ta astub tagasi. Tema asemele läheb valitsusse erakonna juht Jevgeni Ossinovski. Urve Palo teatas meediale, et hääletas valitsusest lahkumise poolt, kuid kuna volikogu seda ei toetanud, on ta otsustanud ministriametist tagasi astuda. Urve Palo leiab, et Tallinna Sadama korruptsiooniskandaalis lasub süü ka Reformierakonnal. 15. septembril tegi OÜ Väinamered Liinid teatavaks, et kaebas parvlaevahanget korraldanud endise majandus- ja taristuministri Urve Palo kohtusse.

● President Toomas Hendrik Ilves nimetas 14. septembril Kadriorus peaminister Taavi Rõivase ettepanekul ametisse kolm uut ministrit: tervise- ja töministriks Jevgeni Ossinovski, ettevõtlusministriks Liisa Oviiri ja kaitseministriks Hannes Hanso. Uued ministrid alustavad tööd ametivande andmisega. Ühtlasi vabastas riigipea ametist senised ministrid Sven Mikseri, Rannar Vassiljevi ja Urve Palo.

● Siseminister Hanno Pevkur ütles Brüsselis toimunud Euroopa Liidu siseministrite kohtumise järgselt, et Euroopa rändekriisi lahendus ei ole lihtne pagulaste ümberjagamise liikmesriikide vahel, vaid eelkõige tuleb tähelepanu pöörata aktiivsetele meetmetele nagu näiteks välispiiride pidamine ja kriisipiirkondade stabiliseerimine.

● Eestis visiidil viibiv Ameerika Ühendriikide staabiülema komitee esimees kindral Martin Dempsey kinnitas kaitseväge juhatajale kindralleitnant Riho Terrasele Ühendriikide sõjalise toetuse jätkumist Eestile. "Meie käekäik on Ühendriikide ja NATO jaoks äärmiselt oluline," ütles kindralleitnant Terras.

● Dirigent Paavo Järvi sai Londonis ajakirja Gramophone auhinnajagamisel aasta artisti auhinna. Gramophone auhind on üks mainekamaid Suurbritannias ja klassikalise muusika maailmas. 1923. asutatud ajakiri Gramophone võttis Järville auhinda andes arvesse ta tööd Pariisi orkestri, Bremeni Deutsche Kammerphilharmonie ja NHK Symphony Orchestra in Japan dirigendina.

PILTUUDIS

Rahvusvaheliselt tuntum helilooja Arvo Pärt sai 80aastaseks

11. septembril sai 80aastaseks maailma kuulsaim eestlane ja enimmängitud süvamuusika helilooja Arvo Pärt, kes on rahvusvaheliselt tuntum Eesti helilooja. Ta on tuntud eelkõige isikupärase kompositsiooni- ja "tintinnabuli"-tehnikaga.

Foto: Raigo Pajula

Eston Kohver sai vabaks

28. septembril jõudis Eestisse koju oma pere juurde üle aasta Vene võimude käes olnud kaitsepolitseinik Eston Kohver.

19. augustil 15 aastaks vangi mõistetud Kohver vahetati välja Eestis riigireetmise eest süüdi mõistetud Aleksei Dresseni vastu, teatati FSBst Interfaxile.

Kohver rääkis kaitsepolitsei pressikonverentsil oma lühikeses sõnavõtus reipal häälel, et tal on hea meel olla tagasi kodus ja pere juures. "Tahan tänada kõiki, kes aitasid mu perel ilma minuta toime tulla, ja kõiki, kes aitasid mul vangelas nii-öelda toime tulla ja lõpuks mind tagasi Eestisse. Aitäh teile!"

Siseminister Hanno Pevkuri sõnul oli Kohveri vabastamine pikaaegse Eesti ja Venemaa vahelise läbirääkimiste tulemus. "Leidsid aset pikaaegsed läbirääkimised, mille tulemusel vahetati Dressen Kohveri vastu. Selle eelduseks oli see, et Eesti president kirjutab alla Dresseni armuandmisalale. Sama pidi omakorda tegema ka Vene föderatsiooni president Kohveri suhtes," selgitas minister toimunu õiguslikke tagamaid.

Eston Kohver.

Eston Kohver otsustab pärast puhkust naasmist, kas asub tööle kaitsepolitseis. Ehkki seaduse järgi ei või kuriteos karistatud inimest avalikku teenistusse võtta, ei näe kriminoloogia professor Jaan Ginter ühtegi seaduslikku takistust, miks Venemaalt tagasi koju pääsenud Eston Kohver ei võiks uuesti kapos tööle asuda.

Esialgul lihtsalt röömustame, et üle aasta kestnud ebaõiglus on läbi ning Eesti riigiametnik, abikaasa ja nelja lapse isa on turvaliselt kodus. **ER**

Mis toimus?

● 5. septembril 2014 võtsid FSB töötajad Eston Kohveri Eesti ja Venemaa ajutise kontrolljoone lähedal kinni ja toimetasid Moskvasse, kus talle esitati süüdistus spionaažis.

● 12. märtsil 2015 võttis Euroopa Parlament vastu resolutsiooni, milles nõutakse Eston Kohveri vabastamist.

● 19. augustil 2015 mõistis Pihkva oblastikohus Eston Kohveri süüdi ning määras talle 15aastase vangistuse.

● 26. septembril 2015 korraldasid Kaitsepolitsei ja FSB Eesti ja Venemaa vahelisel ajutisel kontrolljoonel üle Piusa jõe kulgeval sillal vahetuse, millega Kaitsepolitsei loovutas FSB-le Aleksei Dresseni ja sai vastu Eston Kohveri.

Ukraina suursaadik: Eesti on väike riik, kuid kõlab Ukraina abistajana väga tihti

9. septembril toimus Tallinnas Olümpia hotellis Eesti Ukraina saatkonna vastuvõtt, mis oli pühendatud Ukraina taasiseisvuse 24. aastapäevale.

Vastuvõtu piduliku osa avas Ukraina suursaadik Eestis Viktor Kryzhanivskiy, kes rõhutas, kui kõrgelt hindavad ukrainlased eestlaste panust vabatahtlike abistajate kriisipiirkonnas. Ta ütles: "Kuigi Eesti on väike riik võrreldes mõne teise Euroopa riigiga, siis kõige sagedamini kuuleme Ukraina abistajate ja toetajate just eestlaste." Kryzhanivskiy tänas kõigi ukrainlaste nimel eestlast, kes Ukraina olukorda oma ajaloo taustal hästi mõistavad. Samuti avaldas ta heameelt selle üle, et konflikt kriisipiirkonnas pole eskaleerunud.

Hukkunud inimeste mälestuseks peeti minutine leinaseisak ja näidati lühifilmi inimeste toimetulekust sõjapiirkonnas. Filmi vaadates jäi südamesse tunne, et vaatamata Ukrainas toimunud jubedustele, jääb inimene ikka inimeseks, inimlikuks. Sama mõtet toetas ka Eestis väga populaarse bändi Svjata Vatra solisti Ruslan Trochynskyi kirjutatud

Ruslan Trochynskyi koos tütardega esinemas.

Foto: Karin Aanja

ja esitatud ukraina- ja eestikeelne laul sellest, kuidas muusika võidab kõik. Trochynskyi esitas koos Ukraina rahvarõivaisse riietatud tütardega teisei laulu, mis väga prominentset publikut sügavalt liigutas. Muusik ütles, et Ukrainat ei ole mingil tingimusel võimalik poolitada. Täpi i-le pani aga näitus Ukrai-

na koolilaste joonistatud piltidest kodumaa ja vabaduse teemal.

Ürituse õhustik oli väga sõbralik ja soe ning iga ukrainlasest vestlusel silise olekust ja sõnadest jäi mulje, kuidas raskused meie kaht riiki ja rahvust ühendavad, mis sest, et me kodumaade mastaabid on kordi erinevad. **Karin Aanja**

Lühidalt

● 22. septembri hommikul esitas kaitsepolitsei Tallinna linnapeale Edgar Savisaarele kahtlustuse korduvas altkäemaksu võtmises. Kahtlustuse järgi võttis Edgar Savisaar 2014. ja 2015. aastal korduvalt altkäemaksu varade ja soodustustena nii enda kui ka kolmanda isiku kasuks kokku mõnesaja tuhande euro väärtuses. 30. septembril rahuldus Harju maakohus prokuratuuri taotluse ja kõrvaldas Tallinna linnapea ja Keskerakonna esimehe Edgar Savisaare linnapea ametist. Kuigi kohtu määrus on edasikaevatav, pole Edgar Savisaar praegu enam Tallinna linnapea.

● Saksamaal tagaotsitavaks kuulutatud naine ja tema tütar leiti üles Lõuna-Eestist ning nad on politsei järelevalve all. Saksamaa politsei otsis taga Anne Diers'i, kes võttis ebaseaduslikult lastekodust kaasa oma tütre Linda Diers'i ja lahkus Saksamaalt. Eestis selle juhtumi osas menetlust ei toimu ning siinsed korrakaitjad osutasid Saksamaa kolleegidele vaid otsingutel abi. Naine peab pöörduma tagasi Saksamaale.

● Tallinna tehnikaülikooli (TTÜ) rektoriks kinnitati akadeemik Jaak Aaviksoo, kellele andis ametiraha üle president Toomas Hendrik Ilves. TTÜ eelmine kuratoorium valis Jaak Aaviksoo ülikooli rektoriks 22. mail. Hääled jagunesid kuratooriumis 8 : 3, kuid see hääletustulemus seati nelja kuratooriumi liikme poolt kahtluse alla, kes väitsid, et hääletasid Aaviksoo vastu. Tulemus 7 : 4 poleks Aaviksoo valimiseks olnud piisav. 7. juulil rektori ametisse kinnitamiseks kogunenud kuratoorium katkestas arutelu, kuna neli kuratooriumi liiget esitasid haridusministrile tagasiastumise avalduse. Minister kutsus tagasi ka viienda valitsuse määratud liikme. Seejärel nimetati uus kuratooriumi koosseis, mis kinnitas 30. juulil Aaviksoo hääletage 8 : 3 ametisse.

● Balti keti 26. aastapäeva tähistati mitmete sündmustega nii Eestis, Lätis kui ka Leedus, näiteks toimus veloturniir Baltic Chain Tour Via Baltica. Alates 2011. aastast tähistab Baltic Chain Tour Via Baltica augustikuus Balti keti aastapäeva ning on ühtlasi Läänemere-äärsetes riikides üks pikim igaaastane velotuur. Balti Keti velotuuri korraldajate ambitsioon on turniiriga pöörata tähelepanu 23. augustil 1989 toimunud poliitilise massimeeleavalduse põhjustele.

● Eesti valiti ÜRO peakorteris New Yorgis ÜRO majandus- ja sotsiaal-nõukogu (ECOSOC) asepresidendiks. Asepresidendi ametikohustusi täidab Eesti alaline esindaja ÜRO juures suursaadik Sven Jürgenson kuni 2016. aasta juuli lõpuni. Jürgensoni sõnul annab ECOSOCi liikmesus ja asepresidendi roll Eestile võimaluse oluliselt suurendada oma mõju ja nähtavust rahvusvaheliselt ning tihendada suhteid arengumaadega.

● Ministeeriumides on käimas arutelu, kuidas oma valitsemisalas töökohade arvu vähendada. Et valitsussektori töökohade arv väheneb kooskõlas tööealise elanikkonna kahanemisega, selles leppis kolmikliit kokku koalitsioonileppet koostades ja jälgida kaivatsetakse seda kogu valitsemise ajal ehk siis ka tulevasi eelarveid tehes. Koondamisele minevad keskvalitsuse ametikohad jautusid nii, et kõige rohkem ehk 235 kohta koondatakse sotsiaalministeeriumi valitsusalast, haridusministeeriumist koondatakse 175, kaitseministeeriumist 57 ja kultuuriministeeriumist 55 kohta.

Pagulaste eluase Berliinis. Bürokratia tõttu ei jõua paljud põgenikud õõbima neile mõeldud varjupaika, vaid peavad hakkama saama tänavatele üles seatud telkides.

Foto: Flickr/ Sebaso

Berliinis elavad eestlased kogusid sõjapagulastele annetusi

8. septembril, kui Tallinnas koguneti Vabaduse väljakule "Sõbraliku Eesti" kontserdile, korraldasid Berliinis elavad eestlased omaalgatusliku sõbraliku Eesti aktsiooni ning kogusid Berliini jõudnud pagulastele kokku algavaks sügiseks soojad riided, lastele mänguasjad ning joo-nistamis- ja kirjatarbed, samuti annetati linnatranspordi kaarte ning kinkekaarte hügieenitarvete ostmiseks.

Oma panuse andis ka Berliini Eesti Kool, kes kandis hoolt ennekõike lastele mängimiseks ja loomiseks vajalike vahendite hankimise eest. Annetajate seas leidis nii tudenginoortest aktiviste, start-up'ide vedajaid, pereemasid kui saatkonna töötajaid.

Lisaks materiaalsele abile tunti huvi ka vabatahtliku töö korras aitamise vastu ning enamik annetajatest tunnevad siirast huvi ka Berliini saabunud põgenike heaolu ja elutingimuste vastu. Berliinis ja Saksamaal tegutsevad pagulastega peamiselt organisatsioonid, kellel on selles vallas pikaajalised kogemused ning kriisi suhtutakse küllaltki kainemõistuslikult ja rahulikult.

Aktsioonis osalenud Müürilehe peatoimetaja Helen Tammemäe: "Käisime eile ühele keskusele kogutud asju üle andmas, kus meile näidati pisut maja ja saime sealse eluolu kohta üht-teist küsida. Murettekitav asjaolu, mis selgus, oli see, et vabatahtlikud organisatsioonid, kes vahetult pagulastega tegelevad, ei saa oma-avalitsustelt selgeid juhiseid ega jõua nendega tihti bürookraatlikel põhjustel kokkulepeteni. Näiteks ei lubata sel-

les konkreetse varjupaigas kasutusele võtta tühjaltseisvat viiendat korrust, kuna see ei vasta majutamiseks sobivatele tingimustele – niisiis magavad osa inimesi hoopis keskuse ees tänaval. Tundub, et otsuseid tegevatel poliitikutel ja paberimajandusega tegelevatel ametnikel puudub inimlikul tasandil reaalne kontakt olukorraga, mistõttu valitseb praegu seda meelut põgenikevoogu silmas pidades Berliinis siiski kerge peataolek. Õnneks on linlased selles osas ise ohjad haaranud ja hoolimata Saksamaalgi aeg-ajalt aset leidvatest vägivaldajuhumitist ja vihakõnest pagulaste vastu, on need vähemalt ühemõtteliselt igal tasandil hukka mõistetud – seda nii enamike kodanikeorganisatsioonide, meedia kui ka poliitikute seisukohast."

Lõpetuseks lisab Tammemäe: "Ma ei saa öelda, et ma ennast kuidagi ebaturvalisemalt tunneksin ja tegeli-

kult üleüldse siinses igapäevases linna-pildis erilist muutust täheldaksin. Olles nüüd mõnda sõjapõgenikku ka oma silmaga näinud, täheldasin ennekõike tavalisi toredaid ja viisakaid inimesi, kellest võis välja lugeda tänu ja rõõmu toetuse ja võimaldatud uute alguste üle. Loomulikult vajab olukord poliitilisel tasandil kiireid ja vettpidavaid lahendusi, millega kõik Euroopa Liidu liikmesriigid nõustuksid ja oleksid selles küsimuses ka valmis ühiselt vastutust kandma."

Saksamaa siseminiseeriumi andmetel võib Saksamaale ainuüksi tänavu kokku saabuda ligi 800 000 pagulast, mis on neli korda enam kui möödunud aastal. Erinevatest allikatest on kuulda, et iga päev jõuab Berliini pagulasi sadade, mõnel päeval isegi tuhandete kaupa. Märkilise kontrastina oleks paslik märkida, et Eestisse pole lähiajal oodata asüülitaotlejaid rohkem kui mõnisada. **Müürileht**

Sõbraliku Eesti kontsert ja aktsioon Tallinnas

- Kontserdilt käis seitsme tunni jooksul läbi ligi 7000 külastajat, üles astus 20 artisti ja seitse tuntud kõnelejat. Eri maade toite pakkusid 19 rahvuse esindajat.
- Algatuse eesmärgiks on muuta avatud ja salliv osa Eestist nähtavaks. Selle õnnestumise märkideks peavad korraldajad nii kontserdil osale-nute suurt hulka kui ka eraviisilisi toetusettepanekuid pagulastele inimestelt üle Eesti.
- Kose Püha Nikolause koguduse eestvedamisel kudasid 70 inimest Vabaduse väljakul meetri jagu pikemaks sallivuse salli, mida jätkatakse 2018. aasta 24. veebruarini lootuses, et Eesti 100aastaseks saades kasvab ka üleüldine sallivus ja heatahtlikkus.
- Kontsert ei jää vaid ühekordseks aktsiooniks ja sõbraliku Eesti nimel tegutsetakse edasi. Algatust toetanud ettevõtete ja mitmesaja eraisiku toetus tõestavad, et inimlikuma ühiskonna nimel tahetakse panustada.

Berliinis loodi rahvatantsurühm

Berliinis alustas sel suvel, teadaolevalt esimest korda maailma ajaloo jooksul, tegutsemist eesti rahvatantsurühm.

Varem on eestlased suundunud pigem Hamburgi, Münchenisse või Kölni. Praegu tahetakse aga aina enam just Berliini tulla. Eestlaste arv Saksamaa pealinnas üha kasvab ja sellega koos vajadus eesti kultuuri järele. Seetõttu aitas Berliini Eesti Kultuuriselts koostöös kohalike eestlastega käima lüüa eesti rahvatantsurühma. Ka Meljo Kaaviste, kes aastaid treenis Hamburgi Pääsukesi, unistuseks on olnud ka Berliinis eesti rahvatantsukunsti õpetada.

Tänaseks umbes kahekümneliikmelises tantsugrupis on eestlastest finantsjuhte, programmeerijaid, poliitilisi nõustajaid, õpetajaid, tudengeid jpt. Koos tantsivad 15- kuni 57aastased, nii kogenud tantsijaid kui ka need, kelle jaoks eesti rahvatants täiesti uus ja eksootiline elamus on. Vähemalt kolmandiku grupist moo-

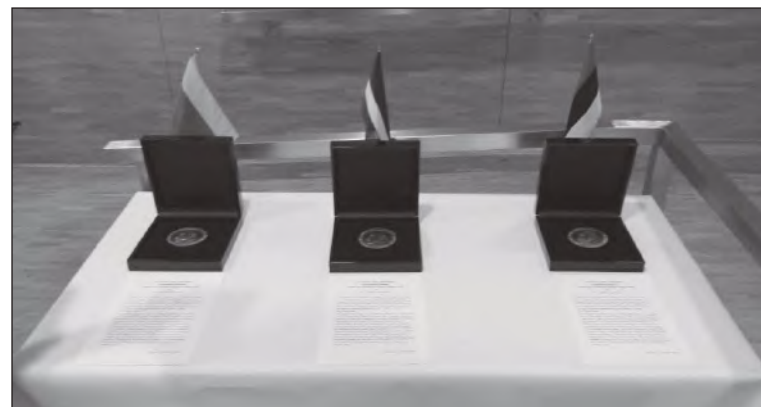
Berliini Eesti rahvatantsurühm.

dustavad sakslased, baltisakslaste järeltulijaid, sakslased, kes ühel või teisel põhjusel lühidalt Eestis elanud ning eesti keele vapustava tasemeni omandanud on, ning eestlaste elukaaslased, kes kasutavad võimalust tantsimise kaudu oma partnereid paremini mõistma õppida. Nii pole tantsurühm mitte ainult eestlaste võimalus oma kultuuriga seotuks jääda,

vaid täidab tähtsat rolli eesti kultuuri edendamisel. **Carmen Pajuste** Berliini Eesti Rahvatantsugrupi juht, Berliini Eesti Kultuuriseltsi juhatuse liige

Uued tantsijad on alati teretulnud!

Info: Carmen Pajuste
tel 0176 3803 1883
CarmenPajuste@gmail.com

Balti riikidele antud tunnusmedalid.

Euroopa Ühtsuse medali sai laulev revolutsioon

Euroopa Liidu Münsteri osakond Saksamaal määrab iga kahe aasta tagant Coudenhove-Kalergi medali mõnele eurooplasele, kel on väljapaistvaid teeneid Euroopa ühtsuse edendamisel – tänavune auhind on määratud Balti riikide laulvale revolutsioonile.

2. septembril kutsuti Münsterisse medalit vastu võtma Vytautas Landsbergis Leedust, Dainis Ivans Lätist ja Trivimi Velliste Eestist. Kõnet pidas Euroopa Parlamendi asepre-

sident Rainer Wieland, teatas Eesti Muinsuskaitse Selts.

Varem on Euroopa ühtsust sümboliseeriv medal antud teiste hulgas europarlamenti esimesele presidendile Simone Veil'le, endisele Luksemburgi peaministrile, praegusele Euroopa Komisjoni presidendile Jean-Claude Junckerile ning Saksamaa liidukantsler Angela Merke-

leile. Üritusest võttis osa ka Eesti suuraadik Saksamaal Kaja Tael.

ER

Kaja Froehlich-Buntseli disainitud rõivad kõlavad kokku Eestimaaga.

Eesti-teemalised kostüümid pakuvad silma- ja meeileilu

Kaja Froehlich-Buntsel on sündinud Eestis, elab aga juba pikemat aega Saksamaal. Ta kujundab ja valmistab linnateatris ajaloolisi kostüüme, elegantseid õhtukleite, tantsukostüüme ja ka teisi moodsaid lahendusi juba peaaegu 10 aastat.

Samas tegeleb Kaja üha rohkem ka oma loominguga. See tegevus sai alguse siis, kui ta otsis endale rahvusliku tikanditega kleiti ja sobivat pikka mantlit, mida ta kuskilt ei leidnud. Lõpuks ei jäänud midagi muud üle, kui hakata ise selle teema intensiivselt tegelema.

Nüüd pakub Kaja võimalust enda käest tellida Eesti-teemalisi klei-

te, kuubesid, aksessuaare ja muud. Alustuseks võtab ta mõõdud, teeb lõiked, nõustab disaini suhtes, kujundab kanga, teeb proovid ja seejärel õmbleb valmis. Kes soovib endale midagi väga erilist ja ainulaadset, siis võib komplekti juurde tellida ka sobivas värvitoonis jalanõud. Võetakse mõõdud ja lastakse teha kohe päris oma jalavarjud.

Võimalus on lasta ennast nõustada disaini suhtes või tulla ja disainida koos kunstnikuga ainulaadne Eesti-teemaline rõivaes!

Kaja Froehlich-Buntsel
mobiil 0177 / 746 98 41
kaja@buntsel.de
www.buntsel.de

ER

PILTUUDIS

Berliini galeriis avati Raul Meele näitus

Galeriis Manière Noire on 16. oktoobrini avatud Raul Meele näitus "Appropriating Language #10 – REAL NAMES". Fotol galerist Majja Zeneli, kuraator Harry Liivrand ja kunstnik Raul Meel.

Läänemaad avastamas

Müncheni Eesti Kooli õppelaager Haapsalus ja Matsalus 12.–14. augustil 2015

Juba kuuendat korda teoks saanud Müncheni Eesti Kooli suvelaagrist on saamas juba väike traditsioon. Paljud koolipered peavad meie ühist väljasõitu nii oluliseks, et võtavad need päevad igal aastal oma suvepuhkuse programmi. Üheskoos mängides areneb laste keeleoskus ja tugevnevad Münchenis loodud sõprussidemed. Ekskursioonid ja töötoad rikastavad sõnavara ja avardavad silmaringi. Ka emad-isad naudivad head seltskonda, kultuuriprogrammi ja looduskauneid kohti ning teevad tasapisi juba uue kooliaasta plaane.

Tänavuse laagri organiseerimisel võtsime appi kodu-Eesti kontaktid: Mõne aasta eest kolis Haapsalust pärit kauaaegne Müncheni Eesti Kooli õpetaja Maria Strauss oma perega jälle kodulinna tagasi. Sidemed Müncheni eestlastega on aga säilinud, sest Maria võtab oma tütardega endiselt igal suvel meie laagrist osa. Tema kaudu sündiski idee minna seekord Haapsallu ja Läänemaale. Ühe peakorraldajana otsis Maria välja õõbimiskoha, kuhu me oma suure rühmaga ära mahume. See ei ole sugugi lihtne ülesanne. Teise peorganisatorina tegi suure ettevalmistustöö ära Linda Blum, kellel on meie suvelaagrite korraldajana juba mitmeaastane kogemus. Koolipere nimel täname Lindat veel kord huvitava programmi kokkupaneku ning kannatlikkust nõudva koordineerimistöö eest. See on suuresti Linda teene, et meie laagri logistika alati nii ilusti sujub. Nii et veel kord suur aitäh Lindale!

Ajaloo ja kultuuri päev

Kohtusime 12. augusti hommikul Haapsalu raudteejaamas. Seal istusime pisikesele Peetrike puurongile, mis meid giidi saatel mööda Haapsalu käämulisi tänavaid sõidutas. Pä-

Grupipilt Matsalu rannas.

Fotod: Stefan Ziegler

rast piiskoplinnuse terrassile tellitud lõunasööki algas vanade müüride vahel tegevusterohke ralli. Lapsed mitte ainult ei kuulunud põnevaid lugusid keskajast, vaid pidid ühiselt otsima vastuseid küsimustele ja lahendama ülesandeid. Alustuseks pidid poisid näiteks ehitama kätest tooli ja tõstma kordamööda kõik tüdrukud värvast sisse, sest legendi järgi ei tohtinud ühegi naise jalga astuda üle linnuse läve. Seejärel said lapsed teada, kuidas prooviti alkeemialaboris valmistada kulda ja tehisinimest ning milliste hirmsate vahenditega üritati keskajal võitu saada haigustest. Loeti kokku ka kellatorni trepiastmed ja õpiti rüütli kombel vehklema.

Vaid mõneminutilise jalutuskäigu kaugusel ootas meid seejärel Iloni Imedemaa – muuseum, mis tutvustab Haapsalust pärit kunstniku ja Astrid Lindgreni raamatute illustreerija Ilon

Wiklandi elu ja loomingut. Armas nukumajalik muuseum pakkus tegevust igale vanusele. Suuremad vaatasid esmalt koos giidiga filmi kunstniku kirevast eluloost läbi tema joonistuste. Seejärel meisterdati ja joonistati ise ning arutleti üheskoos kooli, kirjutamise ja keelte teemal. Väiksemad lapsed tegutsesid mängutubades ja hoovis. Ka lapsevanematele pakkus jällenägemisrõõmu näha Lindgreni raamatutest tuttavaid pilte originaaljoonistustena.

Õhtuks sõitsime oma õõbimiskohta Uustalu spordi- ja puhkekülas Kärblas, kus meie käsutuses olid kämpingumajakased, suur suvetelk ning avar õu kahe batuudi, tasakaalu liini ja mänguväljakuga. Mäng kestis hiliste õhtutundideni. Vahepeal vaadati vikerkaart, jälgiti suure sookureparve lendu ning imetleti augustikuist tähistaevast. Rühm suuremaid

Haapsalu linnuses said lapsed end kurssi viia keskaegsete tavade ja harjutada ka mõõgavõitlust.

Paadisõit Matsalu rahvuspargis Penijöel ei pakkunud loodetud linnuvaatluskogemust, kuid pakkus ometigi lusti nii suurtele kui ka väikestele reisijatele.

lapsi otsustas magada suvetelgis, aga hommikuks olid paljud siiski külma ja sääskede eest vanemate juurde majakesse kolunud. Teisel õöl keegi enam telki ei kippunud.

Looduse päev

13. augusti hommikul oli meie esimeseks sihiks Matsalu rahvuspargi külastuskeskus Penijöel. Seal tutvusime väljapanekuga ja vaatasime slaidiprogrammi lindudest ja aastaaegadest. Põnevusega oodati mootorpaadisõitu roostikus. Jõel sõites sai meie aga ruttu selgeks, et augustikuu ei ole linnuvaatluseks kuigi sobiv aeg. Vesi on madal ja pilliroog nii kõrge, et temast ei näe üle isegi paadisõites. Koolieelikute poisid mängisid siis meremehi, tüdrukud tegid üksteisele soenguid ja emad-isad kuulasid paadimehe juttu. Pärast piknikut külastuskeskuse õuel tutvusime veel

rannaniitude ja vanade küladega. Ilus elamus oli jalutuskäik Salevere liigrikkas salumetsas, kus meile näidati 2001. aastal avastatud muistset linnusekohta ja silmaallikat, mille vesi pidi parandama nägemist ja säilitama noorust.

Puhkekülas ootas meid kuum saun. Kes soovis, võis end seejärel jahutada savises tiigikeses. Öhtu veedeti jällegi mängides ja kamina ääres istudes. Ärasõidupäeval oli ilus suveilm ja lahkumise eel kiirustatud. Väike seltskond otsustas sõita Peraküla randa, et ühiselt veel meres ujuda, ojale tammi ehitada ja lõkkel grillida. Enne laialiminekut peeti juba plaani, kus korraldada järgmine suvelaager. Huvitavaid ja käimata kohti on veel palju ja eks paistab, mis seekord sõelale jääb. Igal juhul suur aitäh korraldajatele ja kõigile, kes ürituse õnnestumisele kaasa aitasid. **Kaja Ziegler**

Frankfurdi eestlased muutsid ühingu nime

EÜSLi Frankfurdi Rahvuskoondis nimetas end kevadel koosolekul ümber EÜSLi Frankfurdi Eesti Seltsiks. Seltsi juhatajaks valiti Eha Salla.

Seltsi eesmärk on hoogustada täiskasvanute suhtlemist, sest eesti päritolu lastel on võimalus suhtlemiseks loodud: Franfurdi Eesti kool toimib ju 2012. aasta jaanuarist. Et ka täiskasvanud omavahel tihedalt suhtlema hakkaksid, on ette võetud mitu sammu.

Esiteks loodi Frankfurdi rahvatantsuklubi, mille esimene kokkusaamine on juba peetud. Esimest korda saadi kokku 20. septembril. Kohale tuli 15 inimest ning koos pandi paika ka esimese poolaasta trenniajad. Trennid toimuvad 25. oktoobril, 22. novembril ja 6. detsembril algusega kell 10 hommikul. Treeneriks on Signe Schwarze. Kes soovib Frankfurdi rahvatantsuklubiga liituda, siis olete antud kuupäevadel oodatud aadressile Turnverein 1885 Lorschbach e.V., Bornstraße 77, 65719 Hofheim-Lorschbach. Tänu Kristel Neitsov-Maueri liikmelisusele sealsete spordiühingute õnnestunud kokkusaamisteks üürida hubane peeglitiga

Frankfurdi Eesti kooli lapsed EÜSLi sügispeoks harjutamas. Foto: Eha Salla

saal. Kokku lepiti trenni struktuuris: umbes 45minutilise soojendusele järgneb sissejuhatus eesti rahvalikesse tantsudesse. Esimeses tunnis harjutati polkasammu. Kuna ruumid on rahvatantsuklubi kasutada kuni 13.00ni, siis pärast trenni on võimalus kohvi keeta ja lobiseda, sest tantsu suks: tahame ka suhelda ja omavahel mitte võõraks jääda. (Täpsem info rahvatantsuklubi kohta: ehasalla@hotmail.com)

Kui rahvatantsuklubi tegevus läheb hästi käima, on Frankfurdi Eesti Seltsi esimehel teostamist ootavaid ideid varnast võtta. Näiteks võiks

korraldada rahvatantsuteemalise *workshop* külalisõpetaja ja mõne pillimehega Eestist. Kuna täiesti juhuslikult alustasid samal päeval nagu eesti punt oma rahvatantsutreeningutega ka Frankfurdi lätlased, oleks Salla sõnul vahva ka nendega mingit laadi koostööd teha.

Lisaks rahvatantsule on plaan elustada eestlaste kohtumised Frankfurdis (koht: Club Voltaire'is Kleine Hochstraße 5, 60313 Frankfurt am Main). Esimesele kohtumisele 30. septembril kogunes üle 20 osaleja. Täpsem info levib eelkõige Frankfurdi eestlaste Facebooki grupis. **ER**

Infot eesti koolide kohta

Müncheni Eesti Kool

Koolipäevad: 10. oktoober: külas luuletaja Contra; 24. oktoober; 07. november; 21. november; pühapäev, 06. detsember: Müncheni eestlaste jõulupidu Eine Welthaus München, algusega kl 14; 12. detsember: piparkookide meisterdamine
Koht: Mütterladen Giesing e. V. Ribbachstr. 12 81539 München
Kontakt: Karin Ladvá-Zoller
e-post: karinlz@web.de

Hamburgi Eesti Kool

Koolipäevad: 26. september; 10. oktoober; 24. oktoober; 07. november; 05. detsember; 12. detsember: jõulupidu. Koolipäev algab kl 11.00 ja lõppeb kl 13.00
Koht: Suomalainen merimieskirko (Die Finnische Seemannsmission in Hamburg)
Ditmar-Koel-Str. 6, 20459 Hamburg (U3 Landungsbrücken)
Kontakt: Ave Vals
e-post: avevals@hotmail.de

Frankfurdi Eesti Huvikool-Klubi

10. oktoober; 21. november; 15. detsember: laste jõulupidu
Koolipäev, sh jõulupidu, algab kl 14.30
Koht: Atelier Jahnstr. 8, Wiesbaden
Kontakt: Eha Salla
e-post: ehasalla@hotmail.com

Kölni Eesti Kool

Koolipäevad: 25. oktoober: koolipäev Bonn/Annabergis; 29. november: koolipäev Köln-Wahnis; 12. detsember: koolipäev ja jõulupidu Bonn/Annabergis
Koolipäev algab kl 11.00 ja lõppeb 14.00
Koht: Pfarrheim Aegidius, Heidestr. 14, 51147 Köln-Wahn
Kontakt: Karin Schmauck
e-post: Karin@Schmauck.de

Berliini Eesti Kool

Koolipäevad: 10. oktoober; 24. oktoober; 7. november ja 21. november; 5. detsember
Kontakt: Aira Paschke
tel: 030/68819533
e-post: berliini.eesti.kool@googlemail.com

Väliseesti lastele mõeldud Üleilmakool alustas kolmandat õppeaastat

Kolmandat õppeaastat alustas väliseesti lastele mõeldud Üleilmakool, kus tänavu on õpilasi 115 ja nad on pärit 20 riigist.

E-koolis on 6.–9. klassi õpilastel võimalik õppida eesti keelt ja kirjandust, Eesti ajalugu, Eesti geograafiat ja matemaatikat.

Kõige rohkem on õpilasi Soomest ja Saksamaalt, aga ka näiteks USAst, Venemaalt, Austraaliast ja Eritiopiast. **ER**

NO99 “Tund, mil me üksteisest midagi ei teadnud” Thalia teatris

Keskväljak, Euroopas kuskil. Täis inimesi, kes tulevad, lähevad, üksteisest mööduvad, jälgi jätvad. Fookuses on inimesed, kes pörkuvad ootamatult kokku ning peavad tekkinud situatsioonis toime tulema. Inimesed ei räägi. Nende eri konstellaatsioonid räägivad enda eest.

Ojasoo/Semper esimest lavastust kohaliku saksa teatri trupiga tõlkides ning seda sünnist lavastuseni saates ei suutnud lahti saada tundeist, et eestisaksa pool räägivad üksteisest mööda, aga seda mitte-keelelisel tasandil. Selle mõistmiseks töötasin toona läbi “Sissejuhatuse teatriteadusesse” ning (heureka!) siin pörkusid kokku eri koolkonnad, eri arusaamad teatrist ning erinev koolitus. Eri oskused, eri ootused, eri lootused. Veel täna kumiseb kõrvus Tiidu meeleheitlik “kuhu jääb misantseen!!!” ning saksa poole torin “kus on valmis dialoogiraamat, mille me ära õpime ning siis laval ette kanname?”.

“Misantseenist” ja eesti lavastaja-duetti teistsugusest lähenemisest on Thalia näitlejad tänaseks küll üsna hästi aru saanud. Oma osa selles on kindlasti ka nüüdse tüki tarvis Eestist kaasatud näitleja Jaak Prints. Misantseen toimib, vaatajana olen tunnistajaks lavalistele arengutele, mis nii ojasoolikult/semperlikult kasvavad talumatult intensiivseks ning tekivad vaatajas hirmu, et sealt tupikust enam välja ei pääse. Kuigi keelt klassikalises mõttes – sõnu, lauseid, ütlusi – laval ei kasutata, jutustatakse seda enam. Just dialoogide puudumine vallandab veelgi suurema kino publiku peas – vaatajas vallanduvad isiklikud seigad, assotsiatsioonid. Muusika, pulseeruv rütm, tants, publiku ridadest kerkivad üksikud lauljad, kasvades järk-järgult südantlõhestavaks kooriks – situatsioonide tormiline areng ekstaasini, järsk muutumine ja ootamatu areng on kui Ameerika mägedel sõitmine ning lööb vaataja oimetuks. Toimuvat seedida ei ole liht-

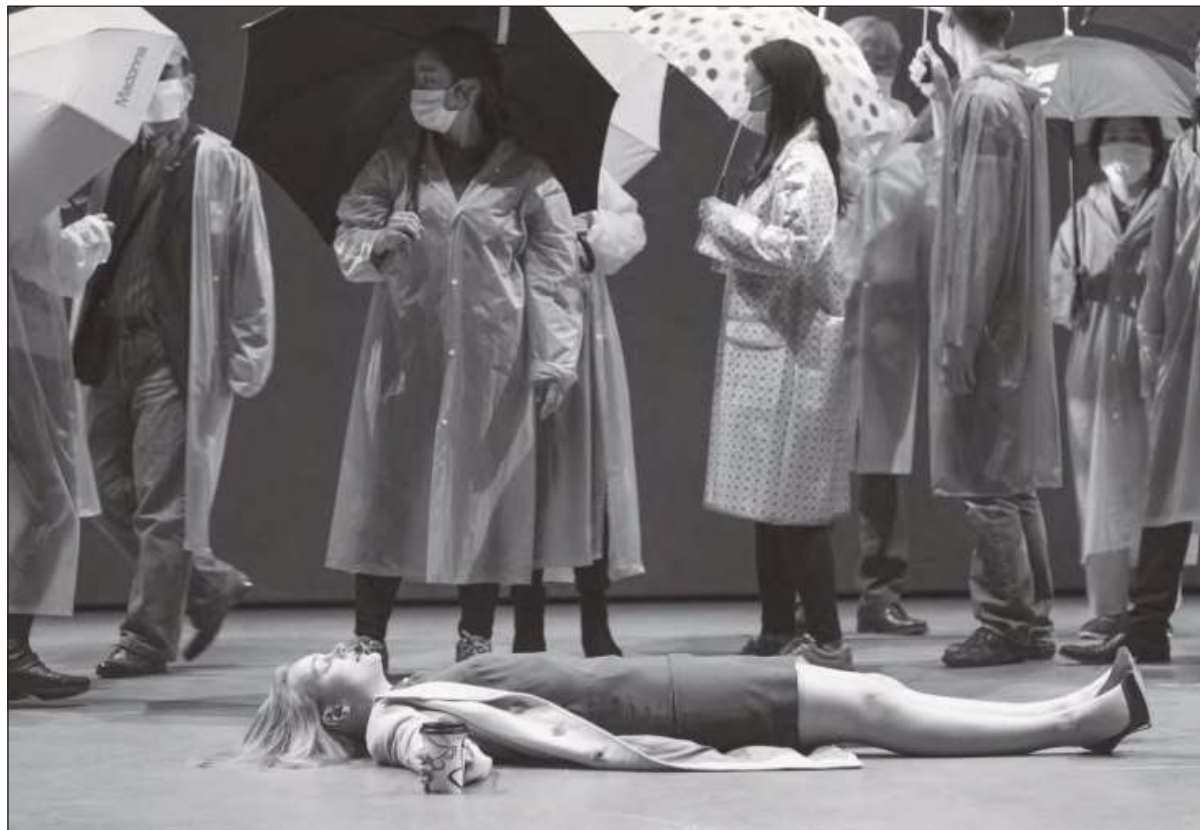

Foto lavastusest “Die Stunde da wir nichts voneinander wußten”.

ne – ent vaimustab. Tüdruk, kes ikka ja jälle ükskõik mismoodi liikudes kukub ning elamisjõuetust demonstreerib. Kaunitarist damotschka, kes deemonlikult irvitama kukub. Vanamuti, kelle kokkukukkumist keegi ei märka, eemaldab prügifirma. Handke versioon lõppes tüki ilmumisega 90ndate alguses. Autori nõusolekul pikendasid Semper-Ojasoo selle tänasessa päeva. Pikendus on karedama alatooniga, kirjum, migrantlikum. Kaug-Ida vallutab Euroopa – turistidena, hetkel. Lõpuks on palju paljast nahka. Tere tulemast infotehnoloogia ajastusse.

Igas stseenis areneb uus vaade näiliselt tuttavatele situatsioonidele, visandatakse poeetiline ja universaalne pilt muutumisest ja kaduvusest. Igal

figuuril on oma lugu, lisab oma detaile. Aeg muutub, kostüümid muutuvad, pilt muutub. Või korduvad siiski samad lood teises kuues? Elu takt, dikteeritud reeglite ja juhuste poolt. Kui võõrad me oleme? Mida me tegelikult teame? Kuidas oleme omavahel seotud?

Handke tükki on möödanikus teisedki lavastatud, ent tegemist ei ole repertuaarides tavapäiga saavutanud teosega. Liiga ebakindel on teksti aluse saak, liiga personalirohke teostus. Ka logistilises mõttes on Ojasoo-Semper hakkama saanud meistriteosega – üle lava liiguvad massid, sajad statistid vajavad koordineerimist, korraldamist, ettevalmistamist.

Erinevalt eelmiste lavastustega Hamburgis ei ole poliitilisus siin ot-

seselt tunnetatav, kuigi visanduvad ka religioossed vihjed. Esietendusel nähtud Hamburgi publiku vaimustatud röökimist ja jalgedega trampimist ei ole sellisena varem kogunud, aga mitte kõikide jaoks publikus ei jää lavastus taluvuse piiridesse. Olnuks 2,5 tundi kestnud lavastusel paus, poleks mitte kõik saali naasnud. Ka kohalike eestlaste ühiskülastust iseloomustas sama suhe – ühe jaoks võimatu tükk, teiste jaoks parim, mis Ojasoo-Semper käe alt kunagi välja tulnud. Ent kõikidele meeldimine pole kindlasti mitte heade kunstnike eesmärk. Ja ainult parimad jõuavad festivalile Wiener Festwochen, kuhu Ojasoo-Semper ja Thalia maikuus olid kutsutud.

Liiika M. Allev

“Die Stunde da wir nichts voneinander wußten”

● Aastal 1992 ilmus austria kirjaniku Peter Handke teatritükk “Die Stunde da wir nichts voneinander wußten” – sõnadata teatritükk, mis koosneb 60 leheküljest režiikirjeldusest. Esietendus toimus teatrimaailma raskekaalumeistri Claus Peymanni käe all Wiener Burgtheater’is. Ei dialooge, ei monolooge, ei sõnu – kõnelnud keelest loobumisest võis toona aru saada ka konservatiivse saksakeelse teatripubliku provotseerimisena. Järgneva kahe aastakümne jooksul on mitmedki lavastajad oma hammast selle väljakutse kallal proovinud ning eri teatrites oma nägemuse esitanud.

● Hamburg, 30. aprill 2015: Ene-Liis Semper ja Tiit Ojasoo toovad “Die Stunde da wir nichts voneinander wußten” Saksamaa ühe nimekaima teatri – Thalia teatri – lavale. Sama tükk, vana õigekiri, uute lavastajate käekiri.

● Hamburgi publiku jaoks on Semper & Ojasoo tuttavad juba palju aastaid, alates Schauspielhausi laval oma kodutrupiga NO99 “Nafta!” mängimisest. Koostöö Thaliaga toimub aastast 2011, nüüd juba kohaliku Thalia trupiga lavastusid Thalia Gaußstraße majas “Fuck your ego!” ning “Hanunums Reise nach Lolland”. Uut lavastuspaika suures peamajas võib mõista ka rüütliks löömisega Thalia teatri juhtkonna poolt.

● Mängukava ja info piletitest kohta uuel algaval hooajal: www.thalia-theater.de.

● vt ka PILK ETTE

Mälestustahvel major Kurele

Major Friedrich Kurg.

31. juulil avati Valgamaal Sangastes Tammiku talu seinal tahvel metsavennana langenud major Friedrich Kure mälestuseks.

Kurg sündis 10. jaanuaril 1898 Sangastes. Ta lõpetas 1917. aastal Peterburi reaalkooli ja sama aasta 29. oktoobril Vladimiri sõjakooli lipnikekursuse. 1918. aastal asus ta vabatahtlikuna I. Ratsarügemendi. Isikliku vahvuse eest annetati Kurele II liigi 3. järgu Vabadusrist,

25 000 marka ja Hummulis 25 hektarit maad. Pärast Vabadussõda jätkas ta teenistust Eesti sõjaväes. Sõjakooli lõpetas ta 1924. aasta suvel. Olles palju aastaid olnud Ratsarügemendi 3. eskadroni ülemaks, ülendati ta 24. veebruaril 1940 majoriks.

Nõukogude okupatsiooni ajal viidi ratsarügement üle Punaarmee koosseisu, kus major Kurg teenis kuni 14. juuni massiküüditamiseni, mil tal õnnestus arreteerimise eest peituda. Major Kurg korraldas Kurelaane metsades vastupanusalga. Ta jätkas teenistust Saksa vägede koosseisus, olles 37. Politseipataljoni ülemaks. Major Kurg oli esimene eestlane, kes sai 25. juulil 1943 I klassi Raudristi. 1944. aasta suvel osales ta 20. Eesti SS diviisi 46. Rügemendi II pataljoni ülemana kodumaa kaitsmisel Narva rindel ja Tartu all. Major Kurg ei taandunud septembris 1944 Eestist koos sakslastega, vaid otsustas jätkata võitlust kodumaal. Ta tegutses Valgamaa metsades Jüri Raudkivi nime all kuni hukkus 31. juulil 1945 Tammiku talu maadel NKVD haarangus. Ta sai raskelt haavata ja lõpetas elu enesetapuga, ta matmiskoht on seni teadmata. **Peep Pillak**

Eesti sõprade võidukas võistkond Eesti lipu all enne starti 10 kilomeetri pikkusel rahvajooksul ümber Alstri.

Eesti sõbrad võidukal rahvajooksul ümber Alstri

Sel aastal startis juba kuendat korda EASi Hamburgi esinduse eestvedamisel Eesti ja eesti sõprade jooksugrupp 10 kilomeetri pikkusel rahvajooksul ümber Alstri.

Jooksurajale jõudis 22 Eesti sarkides, aga erineva tausta (ettevõtjad, Saksa äripartnerid, ajakirjanikud,

muidu aktivistid) ja kiirusega välejalga.

Peale jooksu jätkus mõttevahetus soome saunas, kus lahati nii hommi-kust spordiüritust kui ka arutleti äri- ja päevapoliitilistel teemadel. Pakuti kehakinnitust, massaaži, jahutamiseks eesti õlut ja saksa vahuveini. *EASi Hamburgi välisesindus*

SPORT

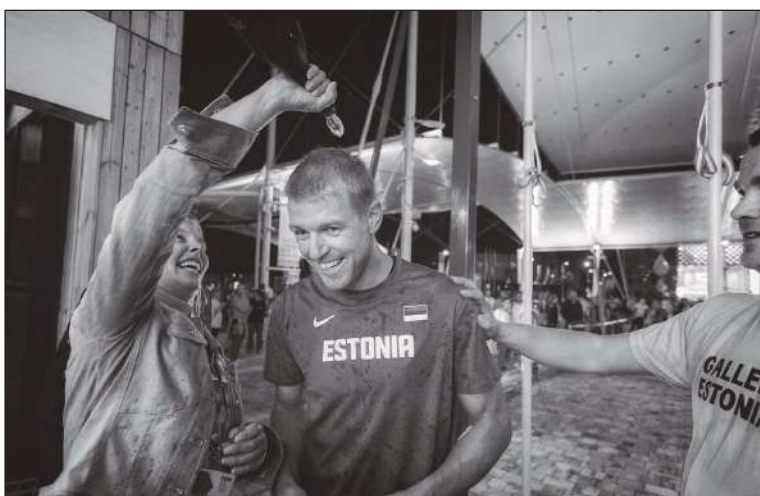
● Kergejõustiku MMil sai Gerd Kanter kettaheitel 4. koha.

● Prantsusmaal Aiguebelette’is toimival sõudmise MMil teenis Eesti paarisaeruline neljapaat (Andrei Jämsa, Allar Raja, Tõnu Endrekson ja Kaspar Taimsoo) pronksmedali.

● Tennisist Anett Kontaveit tõusis maailma edetabelis esmakordselt esisaja sekka. 56 rea võrra tõusnud Kontaveit möödus Kaia Kanepist ja on nüüd WTA-tabelis 96. kohal.

● US Openil teise ringi jõudnud Kaia Kanepi kukkus kahjuks 32 koha võrra ja on nüüd maailma 121. number.

● 2018. aasta UEFA jalgpalli Superkarika finaali mängitakse A. Le Coq Arenal, pärast seda, kui see saab 5000 lisakohta. UEFA president Michel Platini kinnitas kohutimisel peaminister Taavi Rõivasega, et Eesti saaks Lilleküla juurdeehituse korral finaalmängu endale. Valitsuskabinetis ettepanekule vastuseisjaid ei olnud – tegu oleks Eestile ka kena maineprojektiga, samuti aitaks üritus tähistada Eesti Vabariigi 100. sünnipäeva-aastat.

Kaspar Taimsoo, kes paarisaerulise neljapaadi koosseisus MM-pronksi võitis, võis ka EXPO-I saavutatu üle rõõmustada. Foto: Andrea Forlani

EXPO külastajaid vaimustab kiiking

Milanos toimuval maailmanäitusel EXPO on Eesti multifunktsionaalsetest kastidest ehitatud paviljoni suurimaks atraktsiooniks kiikumine ja kiiking.

Kiiking on Eestis leitud ja edendatav spordiala, kus tuleb panna kiik järjest suureneva amplituudiga võnkuma. Eesmärk on teha võimalikult pikkade aistega ring ümber kiige võlli. Kiiking algab siis, kui jalad on kõrgemal kui pea.

Eestlased ja kiiged on käsikäes käinud aegade algusest peale, sest olid ju kiigeplatsid põliseestlaste kohtumispaigaks, ilmselt seetõttu ongi kiikumine eestlastele nii südamelehedane. Kiikumine aitas lõõgastada argimuredet ning vahetada üksteisega päevaseid muljeid.

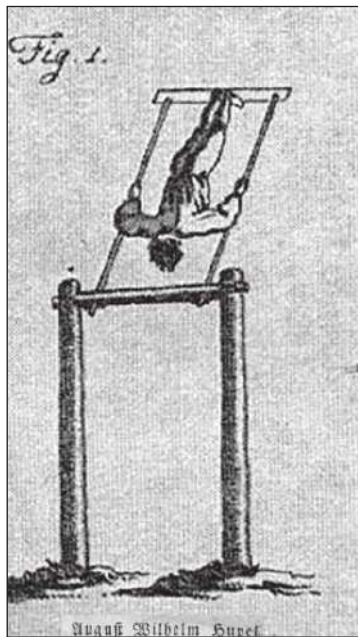
EXPO maailmanäitusel püstitati kiingus ka uus Guinnessi rekord. 16. septembril püstitas Kaspar Taimsoo uue Guinnessi rekordi kiikingus, milleks on 7,15 meetrit ja mis on ühtlasi uus maailmarekord. Samas suutsid eestlased lüüa Milano EXPO-I kehtivat maailmarekordit lausa kaks korda – kõigepealt Ants Tamme tulemusega 7,10 ja seejärel Kaspar Taimsoo tulemusega 7,15. Ka seni kehtinud maailmarekord 7,08 m on Kaspar Taimsoo nimel.

Milanosse Eesti paviljoni on ehitatud spetsiaalselt kaks kiike, millega üritati esmakordselt rekordi purustamist Eesti rahvuspäeval, 7. juunil. Kiikesid on saanud EXPO-I mitmel korral sel suvel proovida ka sajad külastajad. 16. septembril toimunud Guinnessi rekordi üritust kajastas kohapeal ka rahvusvaheline meedia. Huvitav on ka asjaolu, et eestlaste enda leitud spordiaala sattumiseks kodumaise meedia huviorbiiti tuli minna kiikede Eestist Itaaliasse.

Eesti Kiikingu Liidu kodulehelt www.kiiking.ee saab lugeda, et esi-

mese kiikingu kiige kavandas ja lõi 1993. aastal Pärnust pärit Ado Kosk. Kiikingu kiige arendamist tänapäevasel kujul alustati 1996. aastal, mil püstitati Pärnusse Sõduri talu maadele esimene reguleeritavate aistega metallkiik. Ado pani aluse ka kiikingule kui sportlikule tegevusalale, kuna oli esimene inimene, kes kiikus üle võlli reguleeritavate aistega kiigel (1996. a).

World EXPO on riikidevaheline maailmanäitus, mis toimub iga viie aasta tagant ja kestab kokku kuus kuud. Eesti on sel sajandil osalenud 2000. aastal Hannoveri EXPO-I ning 2010. aastal Shanghai EXPO-I. ER

Siiani vanim teadaolev pilt, kus kujutatakse üle võlli kiikumist, pärineb 18. sajandi lõpust August Wilhelm Hupeli neljaköitelisest teosest "Topographische Nachrichten von Lief und Ehstland", mis käsitleb Eesti- ja Liivimaa eluolu.

Tähistati diplomaat Ernst Jaaksoni sünniaastapäeva

Eesti Vabariigi välisministeeriumis avati näitus ja külastajatel oli suurepärane võimalus tutvuda ühe meie riigi järjepidevuse kandja ja riikluse hoidja, diplomaat Ernst Jaaksoni 110. sünniaastapäevale pühendatud ajalooste dokumentidega.

Ernst Jaaksoni elust ja tööst kõnelesid kunagine välisminister ja suursaadik Trivimi Velliste ning diplomaat ja Eesti Lipu Seltsi esimees Jüri Trei. Täna neljapäeval olid külastajatel ja külalastajatel oli palju küsimusi ning toimus elav arutelu. Näitus jääb avatuks veel mitmeks kuuks.

Jüri Trei

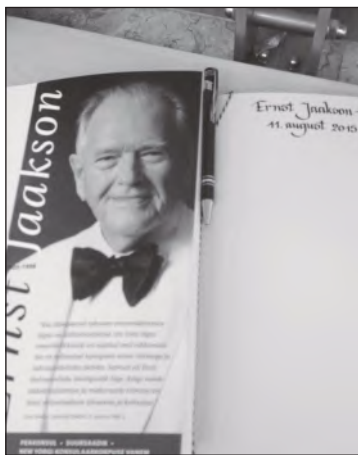

Foto: Anne Velliste

Eesti esitab Oscarile filmi "1944"

Eesti esitab mittinglisekeelse filmi Oscarile sõjafilmi "1944". Otsus oli üksmeelne, ütles Eesti Filmi Instituudi juhataja Edith Sepp.

Valik tehti mängufilmide seast, mis linastusid 1. oktoobrist 2014 kuni 30. septembrini 2015. Sellesse ajavahemikku mahuvad peale "1944" veel "Kirsitubakas", "Maastik mitme kuuks", "Supilinna salaselts" ja "Nullpunkt".

"Zürri arvestas "1944" suurt vaatatajate arvu Eestis ja potentsiaalset rahvusvahelist levi. Filmi vastu tuntakse huvi ka Põhja-Ameerikas ja tegemist on suurte levitajatega. Oscari võõrkeelse filmi Eesti nominatsioon aitab kaasa filmi levitamisele eelkõige rahvusvahelisel turul," põhjendas Sepp.

"1944" kogus Eesti kinodes 114 000 vaatajat ja on jõudnud juba mitme riigi levisse.

Millised võiksid olla "1944" võimalused Oscari-konkurentsis? "Täna on liiga vara öelda, kui kaugele jõuame. Palju oleneb, kes hakkab filmi USAs levitama ja kes korraldab reklaamikampaania," ütles Sepp.

Festivalidest on Elmo Nüganeni filmi valinud oma programmi Let's Cee (Austria), Cameraimage (Poola), Kairo (Egiptus) ja Arras (Prantsusmaa), lisaks linastub see veel Balti filmipäeval Oslos ja Euroopa filmide programmis Washingtonis.

Foto: kaader filmist

Lisaks esitab stuudio Nukufilm lühianimatsiooni Oscarile Riho Undi filmi "Isand", mis põhineb Friedebert Tuglase novellil "Popi ja Huhuu". Film sai mainekal Annecy animafilmide festivalil zürri auhinna, mis on üheks võistlusele kvalifitseerumise eelduseks.

Kas "Isand" läbib eelvaliku sõela ja pääseb nende kümne sekka, mille seast nimetab akadeemia viis nominenti, selgub detsembri alguseks. Mullu kvalifitseerus samale konkursile 141 filmi. Varasematel aastatel pole Eesti animatsioon eelvoorst edasi pääsenud.

Oscarid selguvad 28. veebruaril 2016. Mullu kandideeris parima võõrkeelse filmi kategoorias mängufilm "Mandariinid".

postimees.ee

Soome Oscari-filmi peaosas on Märt Avandi

Režissööri Klaus Härö ja stsenaristi Anna Heinämaa mängufilm "Vehkleja" valiti Soome ametlikuks kandidaadiks parima võõrkeelse filmi Oscarile. Soome Oscari-zürri liikmete hinnangul suudab klassikaliselt lavastatud ehe film traagilises ajastus leida optimistlikkust, inimlikkust ja ilu.

"Vehkleja" põhineb osaliselt Eesti sportlase ja treeneri Endel Nelise (1925–1993) elulool.

"Vehkleja" esilinastus nii Eestis kui ka Soomes selle aasta märtsikuus.

Eesti ajakirjandus ei kajasta piisavalt väliseestlaste tegemisi

17.–18. septembril toimus Tartu Ülikooli Narva Kolledžis väliseestlaste konverents, kus tutvustati Rahvuskaslaste programmi mõju-uuringut, käsitleti väliseestlaste muutusi ning küsiti, kuidas arendada riigi rahvuskaslaste poliitikat, lähendada kodu- ja välismaal elavaid eestlasi ning säilitada eesti keelt, meelt ja rahvuskultuuri väljaspool Eestit.

Välismaal elavate eestlaste koguarv võib olla 200 000, kuid selle täpset arvu ei olegi võimalik teada. See on ka üks põhjus, miks kindlapiirilise väliseestlaste kogukonna või võrgustiku loomine pole lihtne. Konverentsil ettekande pidanud Martin Ehala käis välja mõtte luua rakendus, mis oleks avatud võrgustik.

Ideeliselt võiks eeskujuna võtta näiteks transpordivõrgustiku rakenduse Uber põhimõttest, kus teineteisega sõlmitakse suhteid, ükskõik kas majanduslikke või kogukondlikke. Kuivõrd tegu on avatud platvormiga, oleks võimalus liituda igahel. Soovi korral võiks otsida abi või lahendust konkreetsele probleemile, samuti oleks see koht, kus pakkuda enda teadmisi või teenuseid. Võrgustike liikmete usaldusväärsust oleks võimalik hinnata tagasiside kaudu.

Jaan Seim juhib Stockholmis eesti kooli, mis on tegutsenud 72 aastat. Kolmandik õpilastest on sõja ajal Rootsi elama asunute järeltulijad. Kaks kolmandikku on aga Rootsi kolinud hiljem. Kool annab hea haridu-

Meedia töörühm Rahvuskaslaste konverentsil.

se – põhikoolilõpetajate õpitulemused on Stockholmi keskmisest kõrgemad.

Kool annab haridust, mis võimaldab õppida edasi ükskõik millises Rootsi gümnaasiumis. Samuti saab koolist suhtlustasandi eesti keele. Paraku leiavad aga paljud lapsed ja lapsevanemad ennast olukorras, kus soovi korral pöörduda tagasi Eestisse ja asuda õppima Eesti koolis, ei ole koolid kuigi vastutulelikud toetamaks välismaal eesti koolis õppinud lapse vajadusi.

Meedia ei räägi väliseestlastest Konverentsil viibinud väliseestlased leidsid, et Eesti ajakirjandus ei pea oluliseks väliseesti kogukondades toimuvat. Kajastust leiavad pigem Sri Lankal toimunud kurioosumid, kus koer hammustas peremeest või vastupidi, kuid Kanadas toimuv Põhja-Ameerika eesti kogukonna suurim

kokkusaamine Metsaülikoolis ei pälvi üldse tähelepanu.

Vabakutseline ajakirjanik Sirje Kiin tegi ettepaneku, et nii era- kui ka avaliku meedias võiksid olla lingid väliseesti kogukonnaväljaannetele, mis sageli töötavad ots-otsaga kokku tulles ning kogukonna toel väliseestlastele tarviliku informatsiooni vahendamiseks. Siiski on selles osas samme juba astunud ning Eesti Rahvusringhäälingu ingliskeelse portaali News.err.ee juurde on see algatus juba tegemises.

Rahvuskaslaste programmiga toetatakse välismaal elavaid eestlasi, pakkudes neile tuge eesti keele oskuse säilitamisel, eesti identiteedi ja kultuuri hoidmisel ning võimalikult tagasipöördumisel Eestisse.

Konverentsi korraldas rahvuskaslaste programmi nõukogu ning seda rahastasid haridus- ja teadusministeerium ning kultuuriministeerium. ERR

EAS avas programmi "Work in Estonia"

Selle aasta kevadel avas EAS "Work in Estonia" programmi, mille eesmärk on aidata Eestis tegutsevatel ettevõtetel värvata kõrgelt kvalifitseeritud välis-spetsialiste kiiresti kasvavatesse majandussektoritesse.

Selleks avati veebiportaal www.workinestonia.com, mis vahendab Eesti ettevõtetele tööpakkumisi ja tutvustab Eestit kui atraktiivset töösitriiki.

EASI juhataja esimees Hanno Tomberg selgitas, et Work in Estonia programmi idee tuli ettevõtjalt, kes

ütlesid, et riigi toeta on neil keeruline välisspetsialiste värvata. "Kaardistamine reaalsed vajadused ja sektorid, kuhu on lisatööjõudu vaja. Selle tulemusena valmis veebiportaal, mis on tööandjatele praktiline abivahend välis-tööjõu värbamisel. ER

Pilk ette

● **06.11 – 08.11.2015 Bonn / Haus Annaberg**
EÜSLi koroona- ja jakkolovõistlus, mardidõhtu
08.11. – EÜSLi aastakoosolek
Haus Annaberg, Annaberger Str. 400
Info: Maie Kisis-Vainumäe,
tel 0221 834 703
e-post: maie.kisis@t-online.de

● **1.10, 13.10, 14.10, 14.11, 15.11.2015 – Hamburg**
Peter Handke "Die Stunde da wir nichts voneinander wußten"
Regie Tiit Ojasoo & Ene-Liis Semper
Koht: Thalia Theater, Großes Haus, Alstertor 1, 20095 Hamburg
Info: www.thalia-theater.de

● **01.10.2015 – Stuttgart**
Rein Rannap: Cross-over piano – Selfies with Classics
Koht: BIX Jazzclub, Gustav-Siegle-Haus, Leonhardsplatz 28, 70182 Stuttgart

● **17.10.2015 – Biesigheim**
Rahvusvaheline orelifestival 2015
Kadri Ploompuu (Tallinna Toomkirik) mängib Bachi, Hakimi, Pärdi ja Süda teoseid
Koht: Evangelische Kirchengemeinde, Pfarrgasse 3, 74354 Biesigheim

● **18.10.2015 – Nürnberg**
Kristiina Poska dirigeerib Nürnbergi Sümfoonikuid
Koht: Meistersingerhalle Nürnberg, Bayernstr. 100, 90471 Nürnberg
Algus: kell 16.30

● **24.10.2015 – München**
Musica Baltica
Chor des Bayerischen Rundfunks/
Münchener Kammerorchester
Dirigent Olari Elts; Arvo Pärdi ja Erkki-Sven Tüüri teosed
Koht: Prinzregententheater,
algus kell 20.00

● **31.10.2015 – München**
Autentne, uuenduslik ja sugestiivne Viljandi trio TRAD.ATTACK kontserttuuril
Koht: Rationaltheater München Heselohestr. 18, 80802 München
Kontakt: Karin Ladva-Zoller,
e-post: karinlz@web.de, tel: 0176-2900 5704
Info: <http://rationaltheater.de/>
<http://tradattack.ee/concerts>

● **Eesti Filmiõhtud Saksamaal**
10. 11. 2015, Bremen – kell 19.00
City46, Kommunalkino
11. 11. 2015 Kiel – kell 18.30
Kulturzentrum Pumpe
12. 11. 2015 Hamburg – kell 19.00
Kino 3001
14. 11. 2015 Berliin – kell 19.00
Kino Babylon
Katrin ja Andres Maimiku "Kirsitubakas", lisaks mitmed lühifilmid

● **21.11 – Hamburg**
Jaan Tätte kontsert
algus kell 19.00
Koht: Hauptkirche St. Nikolai,
Großer Saal
Harvesterhuder Weg 118,
20149 Hamburg
Osavõtutasu 10 eurot, õpilastele,
tudengitele ja pensionäridele 5 eurot
Info: Hamburgi Eesti Rahvuskoon-
dis, laura.balzer@hotmail.de

● **06.12 – München**
Müncheni eestlaste jõulupidu
algus: kl 14.00
Koht: Eine Welthaus, Schwanthaler-
straße 80, 80336 München
Andke oma tulekust teada
Karin Ladva-Zollerile
karinlz@web.de või 089/46221009

Juubilarid!

Oleks nii vaikne,
et õnn kuuleks tulla.
Õnne nii palju,
et hea oleks olla!

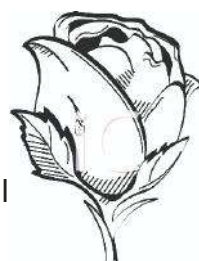
August
Õie Tomingas

September
Mai-Liis Dinkelbach
Doris Körven
Marianne Spitz

Oktoober
Olli Kompus
Ivi-Maire Prüß
Wilhelm Stratemann

Õnnitlevad EÜSL ja Eesti Rada

Õnnitleme südamest

Olli Kompust,

kes saab 18. oktoobril
90aastaseks

Müncheni eestlaskond

Südamlik kaastunne
Airas Paschkele isa

Toivo Kaldmäe

surma puhul

Berliini eestlaskond

BERLIINI EESTI KULTUURISELTS JA
RAADIO ÕÖULIKOOL

KORRALDAVAD

KOHVIKUS JÄÄ-ÄÄR (BRUNNENSTRASSE 56, 13355 BERLIIN)

16.10

KELL 19.30 FILMIÕHTU KOOS REŽISSÖÖR JAAN TOOTSENIGA:
UUS MAAILM (2011) JA VELOSÖÖFID (2013)
Filme näidatakse ingliskeelsete subtiitritega.

17.10

KELL 19.00 LOENGUÕHTU:

MARJU LEPAJÕE, INNOCENTIUS III INIMELU VILETSUSEST

M. Lepajõe on filoloog ja usuteadlane, Tartu Ülikooli usuteaduskonna klassikaliste keelte ja patristika lektor. Oma loengus arutleb ta keskaja ühes mõjukamas teoses kirjeldatud elutunde tänapäevasuse üle.

JÜRI REINVERE, KULTUURIDE KOMME VÄSIDA

J. Reinvere on kosmopoliitse elulooga helilooja, luuletaja ja filosoof. Alates 2005 on tema põhikodu Berliinis. Oma loengus võrdleb ta aastaid 1918 ja 2018 ning arutleb, miks ja kuidas kultuurid iseendast väsisivad, ning mis meid päästab.

Loengud salvestatakse.

Loenguõhtu kohutäie palume ette tellida. Lähem info tellimise kohta aadressil www.berliinieestikultuuriselts.wordpress.com/2015/09/24/ooulikool-berliinis/

Üritused on tasuta.

VÄLISMINISTEERIUM

Eesti Suursaatkond
Berliinis

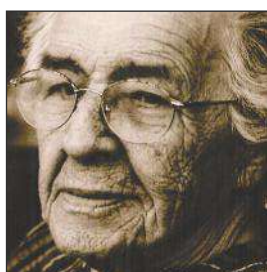
ERR
Eesti Rahvusringhääling

JÄÄ
ÄÄR

Ar dievu

Hivasti

Ade

VELTA

Velta Leitaru (sünd. Kazoks)

*02.03.1924, Ainazi, Läti
+26.09.2015, Sindelfingen, Saksamaa

Meie mälestame meie armsat ema.
Arvo, Raimo, Astrid, Aga, Sami perekondadega ja sõpradega

Täpsustusi, kommentaare, ettepanekuid, kaastöid, kuulutusi ja teateid ootame aadressile EestiRada@yahoo.de

Tähtaeg: iga paaritu kuu 10. kuupäevaks. Kaastööde pikkus kuni 2 lehekülge.

Viimane veerg

● Augustikuu lõpus toimus Tallinnas kinos Sõprus filmi "Arvo Pärt – isegi kui ma kõik kaotan" maailma esilinastus, film avab maestro elufilosoofiat, loometausta ning näitab lihtsaid hetki pere ja lähedastega. 8. septembri õhtul esitleti Sõpruse kinos Arvo Pärdi ja Robert Wilsoni koostööst valminud kahte filmi – dokumentaali "Kaotatud paradisi", mis avab Aadama loo tähendusi ja Arvo Pärdi loominguliste püüdluste tagamaid, ja kontsertfilm "Aadama passioon". Mõlema filmi rahvusvaheline levi on märkimisväärselt suur.

● Eesti Maja Helsingis sai 17. septembril viieaastaseks. Sündmust tähistati kahe päeva vältel, muu seas astus Helsingi Muusikitalo klubis lavale populaarne Eesti bänd Curly Strings, kelle album "Üle ilma" võitis aasta parima albumi ning aasta parima debüütalbumi tiitli, samuti kuulutati kollektiiv aasta parimaks ansambliks ning nende laul "Kauges külas" aasta parimaks lauluks. Pidustuste raames toimus ka toiduturg "Ma armastan Eesti toitu", kus oma tooteid ja erinevaid maitseid tutvustasid Eesti toiduettevõtted, Eesti-teemaline mälumäng Soome suurimate meediaväljaannete esindajatele, tutvustati e-residentsust, esinesid Eesti Maja laululapsed, toimus raamatumüük jpm.

● Eesti Meremuseumi allveearheoloogi Vello Mässi juhtimisel toodi Tallinna lahe põhjas lebavalt laevavrakilt ära unikaalne keraamikakollektsioon. 30 meetri sügavusest leitud 36 keraamilist anumad on väärtuslik leid nii meremuseumile kui ka kogu merendusajaloole. "Uppunud laev on teatavasti oma aja konserv – sellel momendil, kui laev uppus, jäi kõik sinna nii, nagu oli. Seal pole midagi ära võetud, sinna pole midagi juurde pandud," lausus arheoloog. Asjatundjate hinnangul võib kollektsioon pärineda umbkaudu aastast 1600.

● 31. juulil suri 84 aasta vanuselt teadlane ja poliitik Endel Lippmaa. Lippmaa sündis 15. septembril 1930. aastal Tartus. Ta oli akadeemik, keemilise füüsika ja füüsikalise keemia professor, füüsika-matemaatika-doktor, Eesti Teaduste Akadeemia (ETA) Füüsika ja Astronoomia Osakonna juhataja, ETA energetikanõukogu esimees, keemilise ja bioloogilise füüsika instituudi (KBFI) rajaja ja juhataja ning mitmete ülikoolide audoktor. 1999. aastal valiti ta Eesti 20. sajandi saja suurkuju hulka. Endel Lippmaa osales Rahvarinde tegevuses.

● Kahe Eesti fotograafi, Birgit Püve ja Annika Haasi pildistatud portreed on valitud mainekale näitusele Taylor Wessing Photographic Portrait Prize 2015. Eesti (portree)fotograafia taset näitab see, et Londoni National Portrait Gallery's novembris avatavale näitusele valiti ainult 60 tööd, aga konkureeris neid sinna tervest maailmast 4900.

● Läti näitlejanna Ingrida Andriņa, kes kehastas filmis "Viimne reliikvia" peakangelanna Agnes von Mönkhusenit, suri 17. septembri hommikul 71aastasena.

Toimetus tänab lahkeid inimesi, kes toetasid Eesti Raja sügispeo korraldamist

Maia Stellmach-Inari
Hans Laamann
Erik Schneider

Suur tänu!